

OBSAH

Od autora	6
Úvod k druhému vydaniu	7

I. BIOETIKA — POJEM A PROBLEMATIKA

1. Potreba definície	11
2. Dejiny termínu a pokusy o jeho spresnenie	11
3. Definícia bioetiky	13
Etika	13
Bios (Život)	15
Definícia	16
4. Bioetika a exaktné vedy	18
5. Zhrnutie problematiky	18

II. ETIKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Dva problémy	21
ČLOVEK A PRÍRODA	21
1. Vznik problému	21
2. Tvorivá a deštruktívna činnosť	22
3. Ekologický problém v morálnom vedomí súčasného sveta	25
4. Dva modely — dve filozoficko-etické orientácie	26
Etika <i>úcty k životu</i>	28
Etika <i>vlády človeka</i>	30
5. Kritický pohľad	31
Neadekvátности idey <i>úcty k životu</i>	31
Nesprávne predpoklady etiky <i>vlády človeka nad prírodou</i>	32
Vznik modelu <i>prevahy človeka nad prírodou</i>	33
Nedostatky exkluzionizmu	35
6. Prvky kresťanskej etiky životného prostredia	36
Antropologické základy	36
Normatívne princípy vyplývajúce z myšlienky primátu človeka	38
Exaktné normatívne závery	40
Ekológia a technokratizmus	42
SVET ZVIERAT VO SVETLE ETIKY	47
1. Nadväznosť	47

2.	Vývin názorov	47
3.	Odôvodnenie <i>filoanimalistického</i> hľadiska a jeho kritické hodnotenie ..	50
	Odôvodnenie	50
	Kritické hodnotenie filoanimalistických dôvodov	52
4.	Kritériá mravnej subjektivity	54
5.	Zodpovedá psychika zvierat kritériám mravnej subjektivity?	56
6.	Základy morálnych povinností človeka voči živočíšnemu svetu	59
7.	Exaktné problémy	60
	Zapríčiňovanie utrpenia zvierat. Vivisekcia	60
	Niektoré metódy chovu zvierat a poľovníctva	64
	Kynoženie vzácnych druhov zvierat	65

III. HRANICE GÉNOVÉHO INŽINIERSTVA

ZÁKLADY GENETIKY A EMBRYOLÓGIE, PERSPEKTÍVY EUGENIKY	69	
1. Základy genetiky a embryológie	69	
	Stavba bunky a jej vývinové fázy	70
	Genetické manipulácie	73
2. Perspektívy eugeniky	77	
	Trocha histórie	77
	Názory nadšencov	78
	Kritické názory	80
	Charakteristika diskusie	82
HLADANIE ETIKY	82	
1. Potreba etiky	82	
2. Pokusy vytvoriť <i>novú etiku</i>	86	
	<i>Nová etika v chápaní biotechnokratov</i>	86
	Koncepcia B. Ribesa	87
	Zisťovanie totožnosti <i>novej etiky</i>	88
3. Humanistické orientácie	90	
4. Etika <i>morálneho inštinktu</i>	93	
5. Všeobecná charakteristika a úvodná analýza uvedených hľadísk	95	
ANTROPOLOGICKÉ A AXIOLOGICKÉ ZÁKLADY GENETICKEJ BIOETIKY	97	
1. Úvod	97	
2. Psychofyzická štruktúra človeka	97	
3. Mravné dobro a sloboda človeka	99	
4. Objektívny a záväzný ráz mravných noriem	103	
5. Problém animácie	105	

Fakt tvoriaci problém	105
Problematické objasnenia javu animácie	107
Teória súčasnej animácie	108
Náčrt teórie	108
Kritické hodnotenie	110
Teória poimplantačnej animácie	112
Náčrt teórie	112
Kritické hodnotenie	114
(Pravdepodobne) vhodnejšie vysvetlenie	117
Teória predimplantačnej animácie	117
Náčrt teórie	117
Záver	119
6. Mravný stav neanimovaného života človeka	120
EXAKTNÁ EUGENIKA	122
Úvodná klasifikácia	122
A. Pomocné manipulácie	124
1. Výsledky	124
2. Nebezpečenstvá	125
3. Morálne hodnotenie	125
B. Antropologické manipulácie: pozitívna eugenika	127
1. Úvod	127
2. Ciele pozitívnej eugeniky	128
3. Prostriedky	128
4. Kritické hodnotenie	129
Utopické prvky v pozitívnej eugenike	129
Kritické hodnotenie cieľov pozitívnej eugeniky	130
Kritické hodnotenie prostriedkov pozitívnej eugeniky	131
5. Záver	132
C. Negatívna eugenika	134
1. Informácie na úvod	134
Pripomenutie známych vecí	134
Kritériá morálneho hodnotenia mimotelového oplodnenia ..	135
Homológne a heterológne oplodnenie	135
2. Morálna neprípustnosť mimotelového heterológneho oplodnenia	136
Neisté odôvodnenie mimotelového heterológneho oplodnenia jeho prívržencami	136
Odôvodnenie morálneho odmietnutia heterológneho oplodnenia z hľadiska kresťanskej etiky	137

Návrh na riešenie problému	139
3. Morálne hladiská homológneho oplodnenia	141
Otázky tvoriace problémy	141
Hľadisko vnútorného zla homológneho oplodnenia	141
Otázky do diskusie	142
Zhrnutie diskusie	144
4. Morálne hladiská masturbácie	145
5. Ohrozenie života a neporušiteľnosti zygot	146
Morálne hodnotenie ohrozenia zygot podľa hypotézy súčasnej animácie	147
Morálne hodnotenie ohrozenia zygot podľa hypotézy postupnej predimplantačnej animácie	148
6. Osud tzv. <i>prebytočných embryí</i>	150
7. Prax <i>náhradného materstva</i>	151
8. Umelé oplodnenie (inseminácia) vo svetle etiky	153
9. Praktické odporúčania	154
Teória a prax v oblasti umelého plodenia potomstva	154
Princíp väčšej bezpečnosti v spornej morálnej problematike ..	156
Hranice rizika	158
D. Prenatálna diagnostika	162
Metódy	162
Nesporné otázky	163
Kontroverzné problémy	166
Eugenická selekcia	167
Prerušovanie nežiadúceho tehotenstva	168
Motivácie na prerušenie nežiadúceho tehotenstva	168
Kritické hodnotenie	170
Stanovisko kresťanskej etiky	177
Sterilizácia a kastrácia	180

IV. KRAJNÉ PRÍPADY LEKÁRSKEJ TERAPIE

1. Úvod	187
2. Informovanie chorého	187
Problém	187
Kritériá hodnotenia	189
Morálna stránka lekárskejších disimulácií	190
Povinnosť informovať v prípade chirurgických zákrokov s trvalými zmrzačujúcimi následkami	192

	Netypický prípad	193
3.	Nútená liečba	195
4.	Pokusy s ľuďmi	196
	Problémy	196
	Pojem a typológia lekárskeho pokusu	197
	Kritériá hodnotenia	197
	Morálne zlo pokusov na vojnových zajatcoch, väzňoch a ďalších ľuďoch nachádzajúcich sa v ťažkej situácii	200
	Morálne kvalifikácie experimentátora	202
5.	Elektrické šoky. Psychochirurgia	202
	Elektrické šoky	203
	Psychochirurgia	204
6.	Transplantácie. Darcovstvo krvi	205
	Dejiny a druhy transplantačných techník	205
	Transplantácie evidentne prípustné	206
	Zložitosť problematiky transplantácií vnútorných orgánov	207
	Transplantácia obličiek a pľúc	207
	Transplantácia srdca	211
	Transplantácia pečene a pankreasu	215
	Transfúzia krvi	216
7.	AIDS (syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti)	218
	Dejiny a faktografia problému	218
	Morálna zodpovednosť osôb nakazených AIDS-om	221
	Chorí na AIDS	221
	Nosiči vírusu HIV	222
	Zodpovednosť prostredia	222
	Problém prevencie	224

V. HRANICE BOJA PROTI UTRPENIU

1.	Problematika	229
2.	Základné pojmy	231
3.	Eutanázia	234
	Stanovisko za eutanáziu	235
	Kritika stanoviska za eutanáziu	238
	Základné tézy kresťanskej filozofickej antropológie	240
	Život ako mravná hodnota	241
	Prvenstvo osoby nad spoločenstvom	242
	Sloboda človeka a utrpenie	242

Morálne hodnotenie eutanázie	244
Hlavný princíp	245
Legalizovaná eutanázia	247
Dobrovoľná eutanázia a eutanázia <i>na požiadanie</i>	248
Samovražedná eutanázia	249
Eutanázia a právo človeka na <i>dôstojný život a dôstojnú smrť</i>	250
Subjektívne hľadiská eutanázie	252
Zhrnutie	254
4. Používanie znečitlivujúcich prostriedkov (analgéza, anestézia)	255
Faktografia a problematika	255
Kritická úvaha a normatívne závery	256

VI. HRANICE OBETOVANIA SA

SAMOVRAŽDA AKO OBETOVANIE SA	263
1. Načrtnutie problému	263
2. Analýza mravného obsahu aktov obetovania života a lásky	265
Prvenstvo objektívneho mravného poriadku	266
Idea obety	266
Idea lásky	267
3. Morálna neprípustnosť samovražedného obetovania života	268
4. Obetovanie života	271
„ÚČELOVÉ ZABITIE“	272
1. Stanovisko etického konzekvencializmu	273
2. Určenie predmetu kritického hodnotenia	275
3. Kritické hodnotenie	276
Rôznorodosť faktografie	276
Arbitrárnosť kalkulácií „princípu šťastia“ v Nielsenovom chápaní	277
Princípy spravodlivosti, úcty k ľudskej osobe a zaobchádzanie s ňou ako s cieľom, nie ako s prostriedkom	279
Nesprávne antropologické a axiologické tézy etického konzekvencializmu	280
4. Účelové zabitie z hľadiska kresťanskej etiky	

VII. ÚTOK, TREST SMRTI A ETIKA

ETIKA A ÚTOK	287
1. Podstata problému	287
2. Smery riešení	289

3. Kritická úvaha	292
Konceptia mravnej neutrálnosti zabitia človeka	292
Teória <i>nepriamo vražedného</i> charakteru zabitia útočníka	293
Kritika princípu dvojakého účinku vo vzťahu k aktu zabitia útočníka	293
Výhrady voči <i>dvojvrstvovej</i> štruktúre zabitia útočníka	294
Konceptia <i>konfliktu práv</i>	295
Zhrnutie diskusie	296
4. Základné pojmy	297
5. Návrh na riešenie	298
Predbežné návrhy na riešenie	298
Odôvodnenie mravnej prípustnosti zabitia človeka v sebaobrane	301
6. Dodatočné poznámky	302
<i>Výnimky z normy</i> ako kritérium odlišností relativistickej etiky od etiky kresťanskej	303
Odlišnosti v navrhovaných riešeniach od tradičných tomistických stanovísk	305
Útok a iné formy ohrozenia ľudského života	306
Cieľavedomosť teoretických filozoficko-etických úvah	307

ETIKA A TREST SMRTI

1. Zložky dejín problému a zásadné stanoviská	308
2. Úvodné metodologické tézy	310
3. Typické argumentácie <i>proti</i> prípustnosti trestu smrti a <i>zaň</i>	312
Argumenty proti prípustnosti trestu smrti	313
Argumenty za prípustnosť trestu smrti	314
4. Kritické úvahy	317
Abolicionistické koncepcie	317
Umiernený represionizmus (retencia)	321
Záver	322
5. Náčrt riešenia	322
Predpoklady príčiny	323
Hlavný argument	325
Dodatočne vysvetlenia	327
6. Cieľavedomosť trestu smrti	328

VIII. ČLOVEK ZOČI-VOČI SMRTI

1. Úvod	333
---------------	-----

2. Úvodné problémy	333
V čom spočíva a kedy nastáva smrť človeka?	336
Do akej miery je povinnosťou lekára okolia udržiavať umierajúceho pri živote?	336
3. Pripustenie smrti	339
4. Služba umierajúcim	341

IX. TYPY A STEREOTYPY

1. Pohľad späť	347
Dve etiky	347
Dve antropológie	347
Dve teórie poznania	348
2. Stereotypy	350
3. Spresnenia	351
A. Zoznam použitej literatúry autora	355
B. Zoznam použitej literatúry prekladateľa	367
Menný register	367
Vecný register	
Slovníček vysvetliviek niektorých najdôležitejších odborných cudzozajčných termínov v tomto diele	